

**Institut Català
de la Salut**

**DOCUMENT DE BONES PRÀCTIQUES
EN MATÈRIA DE TRANSFERÈNCIA
DE RESULTATS DE LA RECERCA**

Juliol de 2010

ÍNDEX

Introducció	3
Capítol I. Definicions i objecte	6
1. Objecte del Document.....	6
Capítol II. Entorn jurídic de l'activitat de recerca als centres sanitaris de l'ICS.....	6
2. Titularitat dels resultats de la recerca als centres sanitaris de l'ICS.....	6
3. Convenis de col·laboració amb d'altres entitats.....	7
4. Obligació de comunicació de l'obtenció de resultats susceptibles de protecció ...	7
5. Difusió i publicació dels resultats	8
6. Conflictes d'interès.....	8
7. Remuneració per al personal dels centres sanitaris de l'ICS i renúncia de l'ICS a la titularitat dels resultats de la recerca	8
Capítol III. Explotació comercial dels resultats de recerca	9
8. Fórmules d'explotació comercial	9
9. Transferència de resultats a empreses del sector	10
10. Creació d'una empresa spin-off	10
Capítol IV. Disposició final	11
11. Difusió.....	11

DOCUMENT DE BONES PRÀCTIQUES
EN MATÈRIA DE TRANSFERÈNCIA DE RESULTATS DE LA RECERCA

INTRODUCCIÓ

El paper de l'activitat de recerca realitzat en els diversos centres sanitaris de l'ICS ha revestit una especial importància al llarg dels darrers anys, en els que aquestes entitats han anat desenvolupant progressivament la seva capacitat de dur a terme recerca aplicada addicionalment a la tradicional recerca bàsica, resultant-ne un augment exponencial de la innovació generada.

En aquest sentit, els centres sanitaris han desenvolupat una política activa de recerca i desenvolupament, amb la finalitat de generar coneixements i tecnologies d'alt valor afegit, que permetin no només millorar l'activitat assistencial del centre, sinó també impulsar nous avenços que afavoreixin el conjunt de la societat.

D'altra banda, com a conseqüència de la creixent necessitat d'establir mecanismes que permetin optimitzar la gestió dels resultats de la recerca, l'Institut Català de la Salut (ICS) planteja la determinació de les fórmules més adients per explotar comercialment els resultats generats, amb l'objectiu central de permetre la major disponibilitat possible per a què la societat pugui accedir als beneficis derivats dels nous coneixements.

En el marc d'aquest plantejament, ha arrelat amb força al nostre entorn el fenomen de la creació d'empreses de base tecnològica des de l'entorn públic, és a dir, empreses sorgides generalment del món universitari o d'altres centres públics de recerca, promogudes i/o participades, entre d'altres, per personal investigador de l'entitat en qüestió, i basades en l'explotació dels resultats desenvolupats en el si d'aquestes institucions. Aquest model ofereix la possibilitat d'establir empreses de base tecnològica que potenciïn la introducció al mercat de noves empreses en sectors econòmics d'un alt valor afegit, afavorint el creixement econòmic i social.

No obstant, els centres sanitaris de l'ICS no han participat tradicionalment d'aquesta fórmula, de forma que l'explotació de la recerca en aquest àmbit s'ha realitzat generalment mitjançant la cessió o llicència dels resultats de la recerca a empreses del sector per a que s'encarreguessin de la seva explotació.

Tot considerant aquests aspectes, és interès de l'ICS la promoció, mitjançant la generació, la transferència i la socialització del coneixement generat al seu entorn, el desenvolupament d'un marc de transferència de resultats de la recerca, que permeti:

- impulsar la cultura investigadora i l'activitat de recerca per part dels investigadors dels centres sanitaris de l'ICS.
- incentivar la generació d'innovacions a l'entorn de la institució.
- garantir el retorn socioeconòmic de la recerca, tot procurant la major difusió possible.

El present document s'emmarca en el programa integrat per al foment de la transferència dels resultats de la recerca dels centres sanitaris de l'ICS, desenvolupat amb la voluntat d'assolir els següents objectius:

- Establir una política general de transferència dels resultats de la recerca flexible que incorpori tant:
 - processos de transferència a favor d'empreses spin-off creades a partir dels resultats de la recerca desenvolupats pel personal investigador dels centres sanitaris de l'ICS, fomentant així l'involucrament dels seus investigadors en l'explotació comercial de les innovacions que desenvolupin, com
 - processos de transferència de tecnologia a favor d'altres entitats que requereixin tecnologia desenvolupada als centres sanitaris de l'ICS.
- Establir mitjans de transferència de tecnologia a la societat que maximitzin les opcions d'èxit en la comercialització de la mateixa, sense perjudici que persegueixin la sostenibilitat del model.

Per tot l'exposat, l'ICS ha considerat oportú establir un document de bones pràctiques específic amb l'objectiu d'informar al respecte dels principals aspectes que defineixen la política de transferència dels resultats de la institució, així com del procediment aplicable en els processos de transferència de tecnologia. Aquest Document s'ha elaborat d'acord amb els principis establerts a la *Recomanació de la Comissió Europea de 10 d'abril de 2008, relativa a la gestió de la propietat intel·lectual en les activitats de transferència de coneixements* i el *Codi de bones pràctiques per a les universitats i altres organismes públics de recerca* contingut al mateix document.

El present Document de bones pràctiques, tot i tenir caràcter informatiu, recull la política de protecció i transferència dels resultats de la recerca desenvolupada als centres sanitaris de l'ICS, sense perjudici de la necessitat que en un futur s'aprovi normativa interna específica que reguli i desenvolupi els aspectes descrits en el present document.

CAPÍTOL I. DEFINICIONS I OBJECTE

1. Objecte del Document

El present Document té per objecte principal reflectir els principis generals al respecte de les següents polítiques a l'entorn de l'ICS:

- La política de protecció dels resultats desenvolupats en el marc de l'activitat de recerca als centres sanitaris de l'ICS.
- La política de transferència dels resultats de la recerca dels centres sanitaris de l'ICS, així com els seus mecanismes de transferència per a la seva explotació comercial, ja sigui mitjançant la creació d'empreses o la cessió dels resultats de la recerca a terceres entitats.
- El procediment de creació d'empreses spin-off, i els principals aspectes jurídics a considerar per part del personal del centre sanitari interessat en desenvolupar un projecte empresarial basat en els resultats de la recerca.

CAPÍTOL II. ENTORN JURÍDIC DE L'ACTIVITAT DE RECERCA ALS CENTRES SANITARIS DE L'ICS

2. Titularitat dels resultats de la recerca als centres sanitaris de l'ICS

D'acord amb la normativa vigent aplicable en matèria de propietat intel·lectual i industrial, correspondrà a l'ICS la titularitat dels resultats de recerca desenvolupats pel personal dels centres sanitaris de l'ICS en el marc de la seva relació amb aquestes institucions, sense perjudici que contractualment es puguin especificar altres fórmules respecte de la seva titularitat i explotació.

En qualsevol cas, el personal dels centres sanitaris de l'ICS mantindrà de conformitat amb el previst a la normativa aplicable, aquells altres drets de caràcter irrenunciable que els hi corresponguin sobre l'obra o la invenció que desenvolupin, inclòs el dret a ser reconeguts com inventors o autors.

3. Convenis de col·laboració amb d'altres entitats

Els centres sanitaris de l'ICS, en el curs de la realització de les seves activitats de recerca, podran subscriure, en la forma prevista per l'ICS, contractes amb d'altres entitats públiques i/o privades per a la realització de projectes específics de recerca, que permetin el desenvolupament conjunt de noves solucions per a la medicina i l'assistència sanitària.

La titularitat dels drets sobre els resultats que es generin en el curs del desenvolupament del projecte, així com la determinació de la fórmula per a la seva explotació comercial, serà acordada per les entitats que participin en el projecte.

En les activitats de recerca desenvolupades pel personal dels centres sanitaris de l'ICS patrocinades per entitats privades, prevaldrà sempre l'interès públic i la transparència. En aquest sentit, l'ICS establirà les regulacions necessàries per tal de protegir la llibertat intel·lectual dels seus investigadors, evitar compromisos de confidencialitat desproporcionats o restriccions injustificades en la publicació dels resultats obtinguts.

Quan el personal investigador que participi en un projecte promogut per una entitat privada del sector contribueixi essencialment en el seu disseny i execució, s'establiran els acords necessaris amb l'entitat promotora per tal de compartir, si escau, la corresponent propietat industrial i intel·lectual.

Tots els acords adoptats entre l'entitat patrocinadora i els centres sanitaris de l'ICS quedaran recollits en un conveni, que inclourà necessàriament les qüestions econòmiques relacionades amb el desenvolupament del projecte. Aquests pactes seran accessibles als organismes, comitès i persones amb responsabilitats sobre l'assumpte pactat.

4. Obligació de comunicació de l'obtenció de resultats susceptibles de protecció

Per a permetre l'adequada protecció dels interessos de l'ICS, el personal dels centres sanitaris haurà de comunicar amb caràcter immediat a l'òrgan responsable en cada centre sanitari l'obtenció de qualsevol resultat derivat de la seva activitat que pugui ser susceptible de protecció per un dret de propietat industrial i/o intel·lectual.

Els inventors o autors dels resultats de col·laborar amb l'ICS en tot allò que sigui necessari per a obtenir la protecció d'aquests drets.

5. Difusió i publicació dels resultats

Si els resultats obtinguts en les activitats de recerca poguessin conduir a invencions o aplicacions potencialment susceptibles de ser protegides pel seu interès comercial, la persona responsable del projecte de recerca haurà de gestionar la publicació dels resultats en revistes científiques tenint en compte aquesta possibilitat, i en tot cas sense malmetre la possibilitat de protegir mitjançant drets de propietat industrial i/o intel·lectual.

Tant en comunicacions a congressos o altre tipus de presentacions prèvies com en la publicació definitiva dels resultats, caldrà declarar explícitament:

- les institucions o els centres als que pertanyen o pertanyien les persones autores i on s'ha realitzat la recerca;
- els comitès ètics independents que varen supervisar el protocol de recerca, així com els permisos específics obtinguts, sempre que aquest sigui el cas; i
- el detall de les subvencions, ajuts o patrocinis econòmics rebuts.

6. Conflictes d'interès

S'evitaran potencials situacions de conflictes d'interès tant en el moment de negociar les condicions dels convenis de l'ICS o dels seus centres sanitaris amb d'altres entitats, com en la publicació, protecció i explotació dels resultats, havent de posar-se especial atenció a garantir el manteniment dels criteris d'independència i els fonaments ètics de la investigació.

7. Remuneració per al personal dels centres sanitaris de l'ICS i renúncia de l'ICS a la titularitat dels resultats de la recerca

En el supòsit que la regulació legal així ho permeti, l'ICS podrà establir a les corresponents normatives internes dels seus centres sanitaris que el personal que tingui la consideració d'autor o inventor dels resultats de recerca que siguin

explotats comercialment per l'ICS pugui participar en els beneficis obtinguts per aquesta entitat derivats d'aquesta explotació.

En aquest supòsit, la distribució dels beneficis obtinguts serà la següent:

- a) Un trenta per cent (30%) per als investigadors que tinguin la consideració d'autor o inventor dels resultats de la recerca.
- b) Un setanta per cent (70%) per a les institucions (ICS i Fundació), en la proporció que aquestes entitats acordin. Les fundacions podran establir els mecanismes interns de destinació d'aquest percentatge que estimin més convenient, inclòs el suport directe al grups de recerca.

A aquests efectes, tindran la consideració de beneficis la diferència entre els ingressos obtinguts com a resultat de l'explotació dels resultats de la recerca menys les despeses necessàries requerides per a la seva protecció i explotació.

L'ICS podrà renunciar a assumir la titularitat d'aquells resultats de la recerca en els que no estigui interessat. En aquest cas, els seus autors o inventors podran assumir aquesta titularitat, i a aquests efectes iniciar els tràmits necessaris per a protegir els seus drets.

L'ICS, tot i renunciar a la seva titularitat, podrà reservar-se determinades facultats per al seu ús en activitats assistencials i de recerca, i mantindrà en tot cas un dret a participar econòmicament dels beneficis que l'autor o investigador pugui obtenir en un futur en el marc de la seva explotació comercial.

CAPÍTOL III.

EXPLOTACIÓ COMERCIAL DELS RESULTATS DE RECERCA

8. Fórmules d'explotació comercial

L'ICS podrà explotar els resultats de recerca generada als seus centres sanitaris de la forma que consideri més adient per al compliment de les seves finalitats, establint mesures que assegurin la protecció de l'interès públic i permetin la major difusió possible (ex. mesures que maximitzin les possibilitats d'integració dels resultats de la recerca al teixit productiu per a obtenir un retorn socioeconòmic adient, etc.).

En aquest sentit, d'acord amb la seva política en matèria de transferència dels resultats, i en les condicions que la regulació legal ho permeti, l'ICS podrà optar per qualsevol de les següents fórmules:

- Llicència o cessió dels drets d'exploració sobre els resultats de la recerca a favor d'un tercer sense vinculació a l'ICS o als seus centres sanitaris (generalment, una empresa del sector).
- Creació d'empreses *spin-off* promogudes i participades pel personal del centre sanitari de l'ICS que hagi participat en el desenvolupament dels resultats de la recerca, a la que se li atorgarà una llicència per l'exploració comercial d'aquests resultats que quedarà condicionada a aquella participació. Eventualment, la institució podrà acompanyar l'*spin-off* mitjançant o una participació directa o a través d'una entitat vinculada, en el seu capital social, tot i que no a la seva activitat i gestió ordinària.

9. Transferència de resultats a empreses del sector

L'ICS podrà transferir a empreses i operadors del sector l'exploració comercial dels resultats desenvolupats al seu sí, sempre que s'ajusti a les necessitats i interessos de l'ICS en relació a aquests resultats, així com a la normativa d'aplicació en aquesta matèria.

10. Creació d'una empresa *spin-off*

L'*spin-off* és una empresa sorgida a l'entorn d'un centre de recerca, promoguda per personal dels centres sanitaris de l'ICS, que s'encarrega del desenvolupament i explotació comercial dels resultats de la recerca desenvolupada pel personal dels centres sanitaris de l'ICS, en base a un acord de transferència d'aquests resultats.

La possibilitat de promoure una *spin-off* per part del personal dels centres sanitaris de l'ICS haurà de tenir necessàriament en consideració les limitacions que a aquest efecte estableixen la normativa d'incompatibilitats del personal al servei de l'Administració Pública, que estableix limitacions a l'hora de compatibilitzar activitats privades amb les exercides a la funció pública, així com la normativa de medicaments i productes sanitaris, que estableix la incompatibilitat entre les activitats clíniques i els interessos econòmics amb els mateixos.

En qualsevol cas, l'exercici d'una activitat privada paral·lelament al desenvolupament de l'activitat pública al sí dels centres sanitaris de l'ICS requerirà l'autorització de compatibilitat per part d'aquesta entitat, que haurà d'analitzar la seva adequació a la normativa aplicable.

El contracte de transferència dels resultats de recerca preveurà una sèrie de facultats a favor de l'ICS i, en el seu cas, el centre sanitari corresponent que permetran garantir la defensa dels seus interessos, així com l'adequada explotació dels resultats.

CAPÍTOL IV.

DISPOSICIÓ FINAL

11. Difusió

L'ICS prendrà les mesures necessàries per a difondre el contingut d'aquest Document i a tal efecte distribuirà un exemplar a tot el seu personal.